

Vain timantit ovat ikuisia

Marjatta Peltolan eläköitymishistoriikki

Marjatan urakertomus Hankkijoissa on samalla mainio läsnä olleen kuvaus Hankkijan, Hankkija-Maatalous Oy:n ja Hankkija Oy:n useankin toimialan vaiheista 1975–2015. Kertomus on kirjoitettu ja julkaistu aiemmin Hankkijan intranetissä vuoden 2015 lopussa.

Kahta viikkoa vajaa 41-vuotinen työurani Hankkijassa päättyi 31.12.2015. Kun 23-vuotiaana opiskelijana tulin ehkä vähän itsellenikin yllätyksenä valituksi Maatalous-Hankkijan markkinointisihteerin äitiyslomasijaiseksi 15.1.1975, en olisi kuuna päivänä uskonut pysyväni samassa työpaikassa koko vakinaisen työurani.

Näinä neljänä vuosikymmenenä on tullut koettua kaikenlaista, myös aika jolloin tietokoneista ei ollut tietoaakaan. Töitä on tehty niin Helsingin keskustassa, Oulunkylässä, Malmilla, Vallilan Ässäkeskuksessa kuin Hyvinkäälläkin. Kun aluksi ei löytynyt vapaata työpöytää, sain toisena päivänä esimieheltäni joukon osoitteita ja käskyn käydä tutustumassa, mitä toimintoja niissä oli. Tuli tutuksi niin Hankkijan markkinointi kuin henkilöstötoiminnotkin ja helpotti myöhemmin asioiden hoitamista.

Monessa mukana – vanha Hankkija

Työhaastattelussa minulta kysyttiin, miten tulen toimeen erittäin miehisessä organisaatiossa. Ensimmäistä kertaa elämässäni jouduin moisen kysymyksen eteen. Maalla kylän poikien joukossa kaikkea mahdollista harrastaneena vastasin, ettei moinen asia tuota ongelmia. Muutaman viikon kuluessa huomasin, miksi tätä oli kysytty. Markkinointiryhmän sihteerin hommissa jouduin monesti tilanteisiin, jossa olin ainoa nainen parinkymmenen miehen joukossa. Ei se tosin minua millään tavalla vaivannut. Hankkijan pääjohtajan vaimolta sain kerran Pellervo Seuran saunan lauteilla jopa ohjeita, miten Hankkijan miehiä pitää käsitellä, jotta oma tahto toteutuu. Yleensä se on toteutunutkin.

Parin viikon töissä olon jälkeen, minulle tarjottiin vakituista työtä markkinointisihteerinä ja sille tielle jäin. Ensimmäiset kymmenen vuotta tein vaikka mitä markkinointijohtajan sihteerin hommista budjetin koostamiseen ja strategisten käyrien piirtämiseen millimetripapereille. Opin myös deflatoimaan ja inflatoimaan 'snurraksi' kutsutulla laskukoneella. Palavereihin tuli vuosien varrella koottua satoja mappoja. Tässä puuhassa koeteltiin hermoja, kun osa aineistosta tuli aina myöhässä ja myöhästelijät olivat säännöllisesti samoja.. Opin pahan sitten laittamaan dead-linen paria päivää aiemmaksi.

Työntekoa helpotti huomattavasti kun sain parin viikon anelun jälkeen käyttöni IBM:n pallokirjoituskoneen, jossa oli korjausnauha. Sitä vastoin ensimmäinen kokeilu yksikkömme yhteiskäytössä olleella tietokoneella päättyi katastrofiin. Suurella vaivalla kirjoittamani juttu Saroilta lehteen häipyi taivaan tuuliin, kun kukaan ei muistanut kertoa, että lerppu pitää formatoida ennen tallennusta.

Tehtäviini kuului myös kaikenlaisten juhlien ja mm. koeruutupäivien järjestelemistä ja niihin ohjelman tekoa. Tätä varten pantiin joukolla pystyyn Maatalousteatteri, joka oli voimissaan vuoteen 1987 saakka. Parin ison Intercoopin kongressin järjestelyt veivät sitten jo enemmän aikaa. Pelkästään viikko ajeltiin Saimon Sepon kanssa ympäri pääkaupunkiseutua etsimässä kongressivieraille vierailupaikkoja ja mitattiin ajoja-koja paikasta toiseen. Monet saamamme kiitokset ympäri Eurooppaa lämmittivät kyllä mieltä jälkikäteen.

Jouduin myös näyttelijäksi Hankkijan Leipä -elokuvaan ruisleipiä leipomaan. Se jäikin sitten elämäni ainoaksi elokuvarooliksi. Mannekiininakin jouduin toimimaan Vieremän maatalousnäyttelyssä joskus 80-luvulla, kun piti esitellä emännän Sopivat asuja. Sainpa myös komennuksen illaksi Hankkijan Oulunkylän saunalle, kun johtajien vieraiden joukossa oli naisia, joille tarvittiin myös naisseuraa. Kaikenlaisia komennuksia tuli vuosien aikana vaikka minne.

Hankkijan henkilökunnalla oli erittäin aktiivinen Hakas-kerho. Jostain syystä jouduin vetämään joitakin vuosia lomailutoimintaa. Inarin järven rannalla oleva Sellaniemi sekä Helsingin Vuosaaren edustalla oleva Iilisaari tulivat tutuiksi. Rovaniemen ja Inarin väli Eskelisen bussilla matkatessa sekä pysähdyspaikkojen lapinrieskat muistuvat vieläkin mieleeni. Joskus tuli yhdistettyä tarkastuskäynti sekä oma Lapin loma. Iilisaarella taas vietettiin keskiviikkoillat ja kesäviikonloput.

10-vuoden työuran jälkeen halusin jatko-opintojen valmistuttua muihin hommiin ja siirryinkin sitten hoitamaan maatalouspuolen sisäistä tiedotusta. Markkinointiviestiin koottiin viikoittain yrityksen asiaa ja se lähetettiin postissa toimipaikoille. Saimme 80-luvun puolivälin paikkeilla käyttöömmme ensimmäisen sähköpostin, joka nopeutti tiedonkulkua huomattavasti ja lopetti käytännössä tiedotteiden postituksen kokonaan. Sähköpostin luku vaan tahtoi toisilta unohtua, kun oli niin uusi asia.

Pikkuhiljaa ajauduin tekemään Focuksella myyntitukiraportteja (maatilatiedot ja ostot). Ensi vaiheessa ne tulostettiin pääkonttorissa ja lähetettiin postissa toimipaikoille. Kun Hankkija yhtiöitti toimintansa vuoden 1988 alussa, tarjoutui tilaisuus siirtyä kokonaan atk-hommiin. Näin myöhemmin ajateltua tuli tehtyä elämäni viisain ratkaisu. Sen jälkeen ei olekaan ollut töistä puutetta ja on saanut miltei päivittäin opetella jotain uutta.

Hankkija-Maatalous Oy ja Hankkija Oy

Vastuulleni annettiin liikutettava- ja myyntitukijärjestelmät, organisaatitiedot, järjestelmien käyttöoikeusasioita ja sähköposti. AS400:n myötä olin rakentamassa myös keskitettyä laskutusta sekä vilja- ja siemenkeskusjärjestelmiä. Kaikki oli uutta ja ihmeellistä, joten joka päivä sai opetella uusia asioita. Jostain kumman syystä kaikkein kinkkisimmät asiat kiinnostivat eniten. Ratkaisun löytyminen pitkään askarruttaneeseen ongelmaan antoi samanlaisen voitontunteen kuin maalla heinäkuorman peruuttaminen kapeista ladon ovista ensimmäisellä yrityksellä suoraan sisään.

SOK:n ja Hankkijan maatalouskauppojen yhdistäminen vei 1988 loppukevään ja kesän niin, että kotona ennätti käydä lähinnä vain nukkumassa. Sen jälkeen on vastaanotettu järjestelmiin monien osuuskauppojen maatalouskauppa sekä siirrytty käyttämään SOK:n järjestelmiä. Rainex Yrityspalvelun ja Suomen Rehu-konsernin asiakkaat ja toimittajat piti myös saada omiin järjestelmiin ja avautettua myös puuttuvat osto- ja myyntireskontrat. Agribonus-järjestelmän rakentaminen ja ylläpito työllistivät monen vuoden ajan varsinkin bonusten maksatusvaiheessa. Intranettejäkin tuli vuosien varrella rakennettua useampia.

Kaikkien tietojärjestelmien vastapainoksi ryhdyin kahvitaukojen korvikkeena (kahvin juonnin lopetin joskus 12 vuotiaana) ylläpitämään toimipaikkojen nettisivuja. Henkilökunnan kasvot ovat käyneet tutuksi, vaikka harvaa olen koskaan henkilökohtaisesti tavannut. Kuvien käsittely kesken muiden kiireiden tuntui miltei hermolevolta.

Viimeisenä isompana tehtävänä on ollut käyttäjätietojen, sähköpostin ja jakelulistojen siirto SOK:lta uuden omistajan järjestelmiin Tanskaan ja niiden opettelu uusissa systeemeissä yritä ja erehdy menetelmällä.

Kaiken kaikkiaan tämä tietohallinnossa viettämäni aika monine järjestelmineen ja niiden uusimisineen on ollut erittäin mielenkiintoista. Kun vähän kaikki liittyy kaikkeen, on ollut tilaisuus perehtyä yrityksen erilaisiin toimintoihin. Kaikki ei tosin ole aina onnistunut kuin Strömsössä, mutta virheistä on yritetty oppia.

Olen myös saanut tutustua myymälöiden toimintaan, kun lähiomaisten sairastumisten takia tein 90-luvun alkupuolella etätöitä Lahden ja Orimattilan myymälöistä käsin. Siellä oppi katsomaan asioita vähän uudesta perspektiivistä. Viikko myymälässä tekisi hyvää itse kullekin.

Harvassa ovat olleet ne aamut, kun töihin lähtö on tuntunut tervanjuonnilta. Silloinkin kyseessä on ollut yleensä itse aiheutettu olotila eli liian lyhyeksi jääneet yöunet. Koko 40-vuotisen työurani aikana ei ole tarvinnut taistella työsuhteeseen liittyvistä asioista, josta kiitos hyvälle esimiehille. Työnantaja on joustanut silloin kun olen joustoja tarvinnut ja itse olen yrittänyt joustaa silloin, kun töitä on ollut enemmän, mihin normaali työaika riitti.

Tässä oli koottuna Hankkija-elämäni highlightit.